

Til lovforslag nr. L 164. Betænkning afgivet af retsudvalget den 23. maj 1985

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og konkursloven

(Telefonaflytning m.v., politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen, aflastning af højesteret m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Assurandør-Societetet,
Butikshandelens Fællesråd,
Carlsen, H. G., landsretssagfører,
Danmarks Rederiforening,
Danmarks Sparekasseforening,
Foreningen af faste medhjælpere ved Sø- og Handelsretten i København,
Fængselspræsterne ved Vridsløselille, Horsens, Nyborg, Vestre, Horserød og Herstedvester fængsler,
Grosserer-Societetet,
Industrirådet,
Lunn, Leif, advokat, og
Senioratet for Foreningen af Sø- og Handelsrettens medlemmer.

Herefter indstiller udvalget det stillede ændringsforslag til vedtagelse, hvorefter lovforslaget deles i to dele.

Vedrørende det under B nævnte lovforslag stemmer *udvalget* for det dertil under nr. 10 stillede ændringsforslag og anmoder i øvrigt om fornyet udvalgsbehandling efter 2. behandling.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse*

og vil stemme for de dertil under nr. 2, 3, 5 og 9 stillede ændringsforslag og vil endvidere ved 2. behandling redegøre for sin stilling til ændringsforslag nr. 4, 6, 7 og 8.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil under nr. 2, 3, 5, 7 og 9 stillede ændringsforslag og vil ved 2. behandling af lovforslaget redegøre for sin stilling til det under nr. 8 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil under nr. 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil under nr. 2, 3, 4, 5, 7, 8 og 9 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af *udvalget*, tiltrådt af *justitsministeren*:

I

Ændringsforslag om deling af lovforslaget.

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Telefonaflytning m.v.)« omfattende § 1, indledningen samt nr. 5, 20 og 23–31 samt § 3.

B. »Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og konkursloven. (Politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen, aflastning af højesteret m.v.)« omfattende § 1, indledningen samt nr. 1–4, 6–19, 21, 22, 32 og 33 samt § 2 og § 3.

II

Ændringsforslag til det under A nævnte lovforslag.

Til § 1

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) I nr. 20 udgår ordene »og § 752, stk. 2,«.

3) Efter nr. 20 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 752, stk. 2, ændres »69, 70, 72 og 73« til: »69, 70, 73 og 75 b«.

Af et *mindretal* (SF og RV):

4) I den under nr. 25 foreslåede § 781 ændres i stk. 1, nr. 3, »6 år« til: »8 år«.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

5) I den under nr. 25 foreslåede § 781 indsættes i stk. 1, nr. 3, efter »193, stk. 1,« følgende: »263, stk. 3,«.

Af et *mindretal* (SF):

6) I den under nr. 25 foreslåede § 784 udgår stk. 2.

Af et *mindretal* (S og RV):

7) Den under nr. 25 foreslåede § 784 affattes således:

»§ 784. Inden retten træffer afgørelse efter § 783, skal der beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13, beskikkes advokaten fra den særlige kreds af advokater, som er nævnt i stk. 2. Rettens beslutning om, at advokaten ikke skal beskikkes fra denne særlige kreds, kan påkæres til højere ret.

Stk. 2. Justitsministeren antager for hver landsrets område et antal advokater, der kan beskikkes i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte sager. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokaters vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder godkendelse af sekretærhjælp.«

Af et *mindretal* (SF og RV):

8) I den under nr. 25 foreslåede § 789 affattes stk. 2 således:

»Stk. 2. Oplysninger, der er tilvejebragt ved et indgreb i meddelelshemmeligheden, må ikke anvendes som bevis i retten vedrørende en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter § 781, stk. 1, nr. 3, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet.«

Af *udvalget*, tiltrådt af *justitsministeren*:

Til § 3

9) Stk. 2 og stk. 3 udgår.

III

Ændringsforslag til det under B nævnte lovforslag.

Til § 3

10) Stk. 4 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1, 9 og 10

Under udvalgsarbejdet har det vist sig, at man ikke kan færdiggøre dele af lovforslaget i indeværende folketingssamling. Derfor deles lovforslaget i to dele som anført.

Til nr. 2–3

Ændringerne er af redaktionel karakter.

Til nr. 4

Ændringsforslaget tilsigter at fastholde det gældende strafferammekriterium og dermed opretholde en af de gældende begrænsninger i indgreb i meddelelshemmeligheden. En nedsættelse af strafferammen til 6 år vil udvide antallet af delikter omfattet af mulighe-

den for indgreb i meddelelshemmeligheden.

Til nr. 5

Såfremt forslag til lov om ændring af straffeloven (Datakriminalitet) (L 221) vedtages, bør der som en konsekvens heraf gives adgang til telefonaflytning m.v. ved mistanke om overtrædelse af den nye bestemmelse i straffelovens § 263, stk. 3, der svarer til den bestemmelse i straffelovens § 264, stk. 2, der allerede er medtaget i den foreslåede § 781.

Til nr. 6

Med ændringsforslaget gøres advokatbeskikkelse obligatorisk i alle sager om indgreb i meddelelshemmeligheden.

Bestemmelsen om beskikkelse af advokater fra en særlig udvalgt kreds, jfr. ændringsforslag nr. 7, vil så vidt ses indebære, at bestemte advokater udpeges som særligt tilfordelagte i sager vedrørende straffelovens kapitel 12 og 13. At en sådan udpegning udpræget vil finde sted efter politiske kriterier, må anses for givet. Samtidig kastes der et skær af manglende tillid og loyalitet over

den gruppe advokater, der ikke falder ind under beskikkelsen.

Til nr. 7

Ændringsforslaget indebærer, at der skal medvirke advokat i alle aflytningssager. Samtidig foreslås det, at der i sager efter straffelovens kapitler 12 og 13 gennemføres den ordning, at advokaten skal beskikkes blandt en særlig begrænset kreds af advokater, som forudsættes at have opnået den nødvendige sikkerhedsgodkendelse.

Til nr. 8

Ændringsforslaget tilsigter at begrænse virkningerne af anvendelsen af de såkaldte tilfældighedsfund. For så vidt sådanne fund sker som følge af indgreb i meddelelshemmeligheden, må politiet på almindelig vis efterforske disse forhold, og først når en sådan efterforskning er indledt og eventuel sigtelse rejst, bør politiet kunne benytte det herved fremkomne som bevis i retten i en sag, der er omfattet af indgrebsmuligheden i retsplejelovens § 781.

Hagen Hagensen (KF) fmd. Annelise Gotfredsen (KF) Agnete Laustsen (KF)

Per Stig Møller (KF) Bjørn Elmquist (V) Thor Pedersen (V) Birgith Mogensen (CD)

Inger Stilling Pedersen (KrF) Ole Espersen (S) Korneliusen (S) Torben Lund (S)

Lissa Mathiasen (S) Erik B. Smith (S) Jimmy Stahr (S) Leif Hermann (SF)

Ebba Strange (SF) nfmd. Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne VS, FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag**Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå***Spørgsmål:*

Ministeren bedes indhente en udtalelse fra Advokatrådet om en ordning, hvorefter en særlig kreds af advokater skal beskikkes i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13.

Svar:

Advokatrådet har telefonisk udtalt følgende:

Det er ikke muligt for Advokatrådet at

acceptere en ordning, hvorefter visse beneficerede advokater ikke kan beskikkes i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13.

Advokatrådet kan henholde sig til sin skrivelse af 14. januar 1985, hvorefter man ikke har noget at indvende imod, at advokatbeskikkelse i de heromhandlede sager undtagesvis ikke finder sted, hvis hensynet til fremmede magter eller statens sikkerhed gør det påkrævet at fravige reglen om advokatbeskikkelse.